

základě zvláštních úředních předpisů nebo nařízení jsou povinni oznamovati činy stíhané buď soudy nebo úřady oprávněnými. Názor městské rady nemohl by ostatně sprostiti soud povinnosti, by otázku oprávněnosti k oznámení řešil samostatně. Jak shora již řečeno, jest výbor pomocnické hromady oprávněn stížnosti ve věcech pomocníků podávati jak společenstvu tak i úřadům; odborové organizace pak mají za úkol chrániti zájmy dělnictva, k nimž zejména náleží vymoženost pracující třídy, zákonem stanovená osmihodinná doba pracovní. Ustanovily-li tyto organizace za účelem provádění těchto oprávnění určité osoby, jest zřejmo, že osoby tímto úkolem pověřené jsou nejen (jak shora dolíčeně) oprávněny, nýbrž dokonce i povinny, by zájmy ty chránily a závady se vyskytnuvší na příslušných místech oznamovaly. Funkce jim svěřená zahrnuje pojmově tuto povinnost v sobě, bez této povinnosti funkcionářů není úspěšné vykonávání funkce ani myslitelné. Není tedy ani zapotřebí poukazovati k tomu, že — jak ze spisu na jevo vychází, viz výpověď Josefa J-y — obvinění byli přímo ve členské schůzi vyzváni v listopadu 1926, by zakročili ohledně dodržování pracovní doby u soukromého obžalobce. Jednali tedy obvinění též u výkonu povinnosti hájiti zájmy těch, kteří je kontrolní funkcí pověřili, když závady se vyskytnuvší — lhostejno, zda je sami zjistili, či zda jim od zúčastněných osob byly oznámeny způsobem, jenž o pravdivosti pochybovati nezdával příčiny, — na příslušném místě, t. j. společenstvu pekařů oznámili. Podle toho co shora uvedeno, nelze jim přiřítati urážku na cti, pokud z mezí své povinnosti pokud se týče svého oprávnění, jež jim jich funkce stanoví, nevykročili. Rozsudky nižších stolic nedbajíce zásad tu vytčených spočívají na mylném právním pojetí skutkové podstaty urážky na cti; bylo proto podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. zmateční stížnosti generální prokuratory na záštitu zákona vyhověti a uznati, jak se stalo.

Čís. 3446.

Urážka na cti viněním ze zpronevěry (krádeže).

Pro otázku zdatu důkazu pravdy (§ 490 tr. zák.) nezáleží na tom, že snad poškozený (zaměstnavatel pohlížel na čin jen jako na služební přestupek, ani na tom, že se čin stal beztrestným nahrazením škody, ani na tom, že se výtka stala teprve po letech. Ustanovení § 497 tr. zák. nepřichází tu v úvahu.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1929, Zm I 477/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 14. června 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488 tr. zák., pokud se týče pro přestupek podle § 6. zákona sb. čís. 124 z roku 1924, mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska právního (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) uplatňuje zmateční stížnost, že se obžalovanému nepodařil důkaz pravdy, že obžalobce děl-

nické krejčary kradl, a to dokonce bez nouze; jest prý obžalobci dokázáno jen svémocné odnětí peněz, které je však podstatně rozdílné od krádeže a zpronevěry; nad to nebylo prý proti soukromému obžalobci zahájeno trestní řízení, tím méně byl proti němu vynesena rozsudek. Tímto přednesem není stížnost doličena v pravdě po zákonu. Nezjišťujeť rozsudek jen svémocné odnětí peněz, nýbrž mnohem více, totiž, že odnětí to bylo vědomě protiprávní a že i použití peněz bylo vědomě protiprávní a stalo se způsobem, jenž opodstatňuje výtku, vznesenou původcem pozastaveného článku, že peníze byly odňaty »bez nouze«. Nedbá-li stížnost tohoto zjištění a snaží-li se svémocným hodnocením výpovědi svědků Z-a a G-a jakož i ostatních výsledků průvodních dospěti k závěrům od závěrů soudu odchylným, neprovádí po zákonu ani dovolávaný, aniž který jiný z důvodů zmatečnosti v § 281 tr. ř. výčetmo uvedených, nýbrž brojí jen nepřipustně proti volnému uvažování průvodů soudem nalézacím a proti založenému na něm přesvědčení soudcovskému (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.). Namítali stížnost v této souvislosti, že kmetský soud zamítl neprávem důkazní návrh o tom, že obžalobci byla revírní radou dána jen důtka pro porušení služebních povinností a že obžalobce zůstal nadále ve službách revírní rady až do října onoho roku, kdy vystoupil sám ze služeb, sluší vytknouti, že o zmatečnosti podle čís. 4 § 281 tr. ř. z příčiny té uplatňované nemůže býti řeči, ježto okolnosti ty, i kdyby byly pravdivé, byly by pro posouzení věci nerozhodné. Neboť, pokud jde o onu okolnost, nezáleží na tom, jak na obžalobcovo pochybení pohlížela revírní rada, poněvadž je věcí nalézacího soudu, posuzovati prokázané skutečnosti co do jejich právního významu a dosahu; vyslovil proto kmetský soud bez právního omylu, že na věci neměnila by nic okolnost, i kdyby revírní radou bylo jednání obžalobcovo označeno jen za služební přestupek. Nebylo ani zapotřebí prováděti důkaz o tom, zda obžalobce vystoupil ze služby dobrovolně; neníť ani tato okolnost rozhodná, naopak za rozhodující jest uznati jen ten stav věci, jaký byl v době závadného jednání žalobcova, takže změna poměrů po té nastavši nemá významu. Ostatně potvrdil svědek G., že obžalobci byla dána tříměsíční výpověď, takže dalšího dokazování bylo tím méně zapotřebí. Podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost dále, že i kdyby se byl obžalobce dopustil krádeže na dělnických penězích a i kdyby to bylo vysloveno rozsudkem, nesmí se obžalobci z příčiny té po letech a po náhradě škody činiti veřejně výčitky, zejména bez uvedení toho, že se krádež stala beztrestnou pro náhradu škody. Stížností nelze dáti za pravdu. Má zřejmě na mysli ustanovení § 497 tr. zák. Leč ustanovení tohoto a zásad v něm vyslovených nelze použiti na souzený případ, jak správně zdůraznil již kmetský soud; máť předpis ten místo jen v případech tam uvedených, tedy při výčitkách pro trest odpykaný nebo prominutý nebo při výčitkách učiněných tomu, kdo po skončeném soudním vyšetřování nebyl uznán vinným, pokud se čestně chová. Není tu žádné z těchto možností. V souzeném případě je proto jediné rozhodno, zda obvinění, jež v pozastaveném článku je proti soukromému obžalobci vysloveno, vykazuje, hledě k vývodům obžaloby, povahu v §§ 487, 488 tr. zák. naznačenou a zda se obžalovanému podařil důkaz pravdy podle § 490 tr. zák., přípustný při takovýchto obvi-

něních. K oné otázce jest přisvědčiti a také obžalobce kvalifikuje obvinění proti němu vznesená podle §§ 487 a 488 tr. zák. Je proto přípustným důkaz pravdy, jenž za předpokladů § 490 tr. zák. činí bez výhrady beztrestným každého, komu se podařilo. Obžalovanému podařilo se svědky prokázati skutečnosti, které při právním ocenění jevily by se jako krádež nebo zpronevěra, a to dokonce jako zločinná; na věci nemění nic, že obžalobce dodatečně nahradil škodu, poněvadž náhradou tou nebyla se světa sproveděna skutečnost, že obžalobce před tím protiprávně odňal a pro sebe protiprávně spotřeboval cizí peníze.

Čís. 3447.

V § 81 tr. zák. je vedle nebezpečné pohrůžky jako jednoho z pojmových znaků skutkové podstaty uvedeno jako jednání s ním souřadné a jemu úplně rovnocenné též skutečné násilné vztažení ruky, takže v případech, v nichž zjištěno je pachatelovo jednání, odpovídající tomu-žto zákonnému pojmu, není vůbec zapotřebí, by tu současně byla též nebezpečná pohrůžka.

Skutková podstata dokonaného zločinu je založena již tím, že někdo v úmyslu, by zmařen byl výkon vrchnostenského rozkazu nebo výkon úřadu (služby), předsevezme některé z jednání v § 81 tr. zák. uvedených, bez rozdílu, zda jím výsledku pachatelem zamýšleného dosaženo bylo čili nic, aniž se vyžaduje takový stupeň fysického násilí, který by činil úřednímu orgánu výkon naprosto nemožným.

Úmysl překaziti úřední výkon není vyloučen ani podnapilostí pachatelovou.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1929, Zm I 769/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 19. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §§ 81, 82 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost, dovolávající se číselně důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., namítá, že se ke skutkové podstatě zločinu ve smyslu § 81 tr. zák. vyžaduje jednak pachatelův úmysl překaziti úřední výkon, jednak nebezpečné vyhrožování, a spatřuje porušení, pokud se týče nesprávné použití zákona v tom, že napadeným rozsudkem byl obžalovaný uznán vinným řečeným zločinem, ač není prý u obžalovaného dán ani ten ani onen předpoklad. Úmysl překaziti úřední výkon neměl prý obžalovaný, jelikož byl podnapilý, nemohl si tudíž býti vědom toho, že podniká proti strážníkovi něco »výslovně« za tím účelem, by zmařil jeho úřední výkon, a poněvadž se ani, kdyby byl úplně příčetným, nemohl domnívati, že jeho jednání je způsobilé zmařiti onen výkon, an strážník měl dosti možnosti přivolati si pomoc a tak zameziti zmaření